

Oponentský posudek
disertační práce

Mgr. Martiny Milotové

Neurotoxické poškození hippocampu za vývoje

Disertační práce k získání vědecké hodnosti Ph.D. v oboru Fyziologie a patofyziologie člověka, kterou předkládá Mgr. Martina Milotová, má 90 stran vlastního textu, 166 citací a obsahuje 4 přílohy. Z příloh jsou to dvě práce ve *Physiol. Res.* a dvě v *Prague Med. Report*. Disertantka je prvním autorem v jedné z impaktovaných prací a obou publikací v *Prague Med. Report*.

Vlastním tématem disertace je studium vlivu exogenních nox – alkoholu (a poněkud stranou podle druhé přílohy i nikotinu) – na hippocampus za vývoje u experimentálních zvířat. Problematika byla řešena ve studiích na potkanech. Zpracování tohoto tématu bylo úspěšně uzavřeno disertantkou dvěma publikacemi v impaktovaných časopisech a dalšími dvěma publikacemi v časopise s recenzním řízením, čímž jsou jednoznačně splněny základní požadavky na publikační aktivitu uchazečky. Na úrovni je i přednášková činnost, v autoreferátu je uvedeno, že z výsledků vzešlo 10 sjezdových abstrakt.

Vlastní disertační práce je doprovázena autoreferátem, který v plné míře vyhovuje formálním i věcným nárokům, které jsou pro autoreferáty předepsány.

Cílem práce bylo ověřit pracovní hypotézy o vlivu alkoholu na degeneraci nervových buněk v oblasti hippocampu a gyrus dentatus za vývoje. Práce měla potvrdit, že expozice ethanolu povede k degeneraci těchto buněk, že míra degenerace u potomků bude úměrná příjmu ethanolu matkami, že ethanol vyvolá v hippocampu apoptózu buněk a že změny se budou lišit podle věkových skupin. Sledován byl účinek jednorázové a chronické expozice ethanolu.

Téma disertační práce je aktuální jako model fetálního alkoholického syndromu. Má interdisciplinární charakter problematiky z pomezí blízkých oborů: vývojové neurofyziologie a toxikologie. Řešení dílčích otázek používá klasické metodické škály experimentální výzkumné práce se zvířaty i laboratorní přístupy histochemické i toxikologické (při stanovení ethanolu v krvi).

Disertační práce je uvedena velice vyváženým literárním přehledem o hippocampu, o působení ethanolu na CNS a o mechanismu působení alkoholu.

Autorka potvrdila všechny čtyři dílčí pracovní hypotézy, a to, že perinatální expozice ethanolu vede u potomků intoxikovaných matek k degeneraci nervových buněk hippocampu a gyrus dentatus, že míra těchto změn je přímo úměrná koncentraci ethanolu v konzumovaném nápoji (10% a 20% EtOH), že změny jsou zřejmě důsledkem apoptózy a že působení ethanolu se projevuje odlišně podle věkového odstupu od navozeného efektu.

V uvedených studiích byly použity adekvátní metody, výsledky byly dobře dokumentovány a interpretovány. Diskuze v nich i použitá literatura osvědčují výbornou orientaci v dané problematice.

Je možno konstatovat, že vytčené cíle byly splněny, disertační spis je vypracován v textu pečlivě, formálních chyb (až na literaturu) je poskrovnu a jsou bezvýznamné. Dobrá je i úroveň jazyková, včetně anglicky psaného autoreferátu.

Poněkud zbytečné se mi zdá přepisování významu počtu hvězdiček jako symbolu stupně významnosti v tabulkách 9 a 12, když se v nich žádné vyznačení významnosti nevyskytuje. V podstatě jsou obě tabulky zbytečné a stačilo by jejich slovní uvedení.

Z drobných stylistických úletů bych uvedl např. větu :Je důležité si uvědomit, že ne jen EtOH.... (str. 62 dole).

Méně uspokojivá je situace formální úpravy literatury, zejména v názvech časopisů. Ty jsou psány kurzivou, ale ne vždy (cit. 14, 35, 60, 69, 126, 147, 163), zavedenou zkratkou, ale ne vždy (cit. 1, 10, 11, 27, 31, 45, 46, 51, 70, 72, 81, 91, 93, 98, 108, 115, 120, 130, 136, 156, 160, 162 a 166), nejednotně je uváděn J comp Neurol – s malým nebo velkým C a jednou také jako J Com Neurol (cit. 101). V cit. 27 nejde o autora Missinga, ale Messinga, Imunology (cit. 60) je s dvěma m, časopis Addition (cit. 69) je správně Addiction, v cit 136 nejde o Pharmatological ale Pharmacological Science, v cit. 160 Psychopharmacol, nikoli Pscyhpharmacol a glutamat nikoli glitamat, v cit 165 method (nikoli metod) patří ještě k názvu článku, nikoli k názvu časopisu a nejde o metodu SIMM ale Timm., v cit. 127 u klasika Ramón y Cajal není uvedena zkratka prvního jména (S.). Jde sice o nezávažné chyby, ale jejich nakupení kazí dojem z jinak pečlivé práce.

Dotaz mám pouze jeden – jak si vysvětluje disertantka rozdíl v hladinách ethanolu u matek v 21.dni podle toho, zda šlo o chronické nebo jednorázové podání alkoholu.

Závěr

Celkově hodnotím odborný profil autorčin jako výsledek nesporné snahy po poznání, energie vynaložené k dosažení výsledků a cílevědomosti, s kterou na tématu pracovala. Dosáhla v krátké době zřejmých vědeckých výsledků a výsledky zveřejnila a zpřístupnila je tak odborné kritice. Disertační spis je dokladem systematické, poučené, cílené a pečlivé metodické práce, kterou autorka získala teoreticky inspirující a prakticky využitelné původní poznatky. Projevila se jako pracovnice schopná samostatné vědecké práce a výsledkem její odborné činnosti jsou i poznatky, které by měly být podnětem pro další výzkum.

Disertace pojednává o aktuálním tématu, splnila vytčené cíle, používá adekvátní metody, přináší nové poznatky a je významná nejen pro rozvoj neurofyziologie a toxikologie, ale i pro další příbuzné vědní obory. Prokazuje pak, že její autorka je dobře připravena pro samostatnou vědeckou práci.

Předložená disertační práce tedy plně splňuje podmínky požadované pro úspěšné ukončení doktorského studijního programu v biomedicíně, a proto ji doporučuji přijmout k dalšímu řízení pro udělení vědeckého titulu Ph.D. v oboru 05 - Fyziologie a patofyziologie člověka.

V Praze 15. srpna 2007

Prof. MUDr. RNDr. Luboslav Stárka, DrSc.